

A R T Y K U Ł Y

ROCZNIKI TEOLOGICZNE
Tom LXII, zeszyt 5 – 2015

KS. MAREK CHMIELEWSKI

DUCHOWOŚĆ CHRZTU WEDŁUG PAPIESKICH ORĘDZI I PRZEMÓWIENÍ NA ŚWIATOWYCH DNIACH MŁODZIEŻY

BAPTISM'S SPIRITUALITY IN THE LIGHT
OF POPE'S PROCLAMATIONS AND ALLOCUTIONS
ON THE WORLD YOUTH DAYS

Abstract. Holy pope John Paul II in 1985 initiated the World Youth Days, celebrated every year in the local Church (parishes and communities) or in different big cities e.g. Rome, Buenos Aires, Czestochowa, Denver, Paris etc. His successor – pope Benedict XVI wrote about these meetings, that they were “prophetic initiative which brought rich fruits” and allow young people to deepen their faith.

Among main topics – although not *expressis verbis* – is sacrament of baptism as a base of Christian faith and the source of their apostleship. On that teaching of the popes we can build the entire spirituality of baptism.

Key words: Baptism, World Youth Days, Pope, Faith, Evangelization.

Wielu, próbując jakoś opisać długi i niezwykły pontyfikat św. Jana Pawła II, jak również uchwycić wielkość jego osoby, nazywa go „papieżem soboro-

Ks. dr hab. MAREK CHMIELEWSKI, prof. KUL – kierownik Katedry Duchowości Systematycznej i Praktycznej w Instytucie Teologii Duchowości KUL; adres do korespondencji: Al. Raławickie 14, 20-950 Lublin; e-mail:cechaem@kul.pl

wym”, „papieżem maryjnym”, „papieżem różańca”, „papieżem rodzin” itd. Z pewnością do tych określeń należy dodać, że w sposób szczególny był on „papieżem młodzieży”. Uzasadnia to fakt, że w 1985 r. zainicjował masowe zgromadzenia młodzieży ze wszystkich kontynentów, które szybko przerosły się w Światowe Dni Młodzieży. Genezy tych spotkań należy upatrywać w „Jubileuszu Młodzieży”, która spotkała się z Ojcem Świętym 15 IV 1984 r. w ramach obchodów Jubileuszowego Roku Odkupienia. Kolejną okazją do spotkania Jana Pawła II z licznie zgromadzoną młodzieżą zarówno na Placu Św. Jana na Lateranie dnia 30 III 1985 r., jak i nazajutrz – w Niedzielę Palmową na Placu św. Piotra na Watykanie, były obchody Międzynarodowego Roku Młodzieży¹. Z tych spotkań zrodziła się idea cyklicznych Światowych Dni Młodzieży, organizowanych co kilka lat w różnych miejscach na świecie. Po śmierci św. Jana Pawła II dzieło to kontynuowali jego następcy – papieże Benedykt XVI i Franciszek.

1. FENOMEN ŚWIATOWYCH DNI MŁODZIEŻY

Dotychczas odbyło się trzydzieści tego rodzaju spotkań, z czego trzynaście miało charakter kilkudniowych ogólnoswiatowych zgromadzeń w różnych wielkich miastach Europy i świata, a pozostałe obchodzone były zasadniczo w Niedzielę Palmową w ramach Kościołów lokalnych: w diecezjach, parafiach i wspólnotach. Dwadzieścia Światowych Dni Młodzieży odbyło się za pontyfikatu św. Jana Pawła II, z czego dziewięć to właśnie zgromadzenia ogólnoswiatowe. Szacuje się, że we wszystkich ogólnoswiatowych zgromadzeniach, zarówno za pontyfikatu św. Jana Pawła II, Benedykta XVI, jak i Franciszka, w sumie wzięło udział około 19, 5 mln młodych ludzi. Za rekordowe pod względem liczebności należy uznać spotkanie św. Jana Pawła II w Manili na Filipinach w dniach 10-15 I 1995 r., na które z całego świata przybyło około 4 mln młodzieży. Nieco mniej, bo około 3, 7 mln osób zgromadziło się na plaży Copacabana w Rio de Janeiro na XXVIII Światowych Dniach Młodzieży, obchodzonych w dniach 23-28 VII 2013 r.

Każdego roku św. Jan Paweł II i jego następcy zwykle w styczniu kierowali specjalne orędzie, którego celem jest zaproszenie młodych do udziału i zaprogramowanie kolejnego Światowego Dnia Młodzieży. Każde takie wydarzenie

¹ Zob. M. CHMIELEWSKI, E. WERON, *Światowe Dni Młodzieży*, w: *Leksykon duchowości katolickiej*, red. M. Chmielewski, Lublin–Kraków 2002, s. 860-863.

miało swoje hasło, którym jest jakieś zdanie z Pisma Świętego. W nim zawiera się temat i główna idea spotkania, które mniej lub bardziej nawiązuje do bieżących wydarzeń w życiu Kościoła oraz świata. Niezależnie od tego stanowią one bardzo spójny program formacyjny młodzieży do dojrzałej wiary i odpowiedzialności za Kościół i świat. Ilustruje to poniższe zestawienie:

Numer	Data	Miejsce	Hasło – motto
1	2	3	4
I	29-31 III 1985	Rzym	<i>Abyście umieli zdać sprawę z nadziei, która jest w was</i> (1 P 3, 15)
? ²	23 III 1986	Kościół lokalny	<i>Błogosławiony Ten, który przychodzi w imię Pańskie!</i> (Mt 21, 9)
II	11-12 IV 1987	Buenos Aires	<i>Myśmy poznali i uwierzyli miłości, jaką Bóg ma ku nam</i> (1 J 4, 16)
III	27 III 1988	Kościół lokalny	<i>Zróbcie wszystko, cokolwiek wam powie</i> (J 2, 5)
IV	15-20 VIII 1989	Santiago de Compostella	<i>Jam jest Drogą i Prawdą, i Życiem</i> (J 14, 6)
V	8 V 1990	Kościół lokalny	<i>Ja jestem krzewem winnym, wy – latoroślami</i> (J 15, 5)
VI	10-15 VIII 1991	Częstochowa	<i>Otrzymaliście Ducha przybrania za synów</i> (Rz 8, 15)
VII	12 IV 1992	Kościół lokalny	<i>Idźcie na cały świat i głoscie Ewangelię</i> (Mk 16, 15)
VIII	10-15 VIII 1993	Denver	<i>Ja przyszedłem po to, aby (owce) miały życie i miały je w obfitości</i> (J 10, 10)
IX-X	10-15 I 1995	Manila	<i>Jak Ojciec mnie posłał, tak i Ja was posyłam</i> (J 20, 21)
XI	31 III 1996	Kościół lokalny	<i>Panie, do kogóż pójdziemy? Ty masz słowa życia wiecznego</i> (J 6, 68)
XII	19-24 VIII 1997	Paryż	<i>Nauczycielu, gdzie mieszkasz? Chodźcie, a zobaczycie</i> (J 1, 38-39)
XIII	5 IV 1998	Kościół lokalny	<i>Duch Święty was nauczy</i> (por. J 14, 26)
XIV	28 III 1999	Kościół lokalny	<i>Ojciec was miłuje</i> (por. J 16, 27)
XV	15-20 VIII 2000	Rzym	<i>A słowo stało się Ciałem i zamieszkało wśród nas</i> (J 1, 14)
XVI	8 IV 2001	Kościół lokalny	<i>Jeśli kto chce iść za Mną, niech się zaprze samego siebie, niech co dnia bierze krzyż swój i niech Mnie naśladuje!</i> (Łk 9, 23)
XVII	23-28 VII 2002	Toronto	<i>Wy jesteście solą dla ziemi... Wy jesteście światłem świata</i> (Mt 5, 13-14)
XVIII	13 IV 2003	Kościół lokalny	<i>Oto Matka Twoja!</i> (J 19, 27)
XIX	4 IV 2004	Kościół lokalny	<i>Chcemy ujrzeć Jezusa</i> (J 12, 21)
XX	16-21 VIII 2005	Kolonia	<i>Przybyliśmy oddać Mu pokłon</i> (Mt 2, 2)
XXI	9 IV 2006	Kościół lokalny	<i>Twoje słowo jest lampą dla moich stóp i światłem na mojej ścieżce</i> (Ps 119, 105)
XXII	1 IV 2007	Kościół lokalny	<i>Abyście się wzajemnie miłowali tak, jak Ja was umiłowalem</i> (J 13, 34)
XXIII	15-20 VII 2008	Sydney	<i>Gdy Duch Święty zstąpi na was, otrzymacie Jego moc i będziecie moimi świadkami</i> (Dz 1, 8)

² W pierwszych latach nie nadawano oficjalnej numeracji spotkaniom młodzieży. Tę różnicę wyrównano dopiero w 1995 r., kiedy połączono IX i X Światowy Dzień Młodzieży.

1	2	3	4
XXIV	5 IV 2009	Kościoty lokalne	<i>Złożyliśmy nadzieję w Bogu żywym (1 Tm 4, 10)</i>
XXV	28 III 2010	Kościoty lokalne	<i>Nauczycielu dobry, co mam czynić, aby osiągnąć życie wieczne? (Mk 10, 17)</i>
XXVI	15-21 VIII 2011	Madryt	<i>Zakorzeni i zbudowani na Chrystusie, mocni w wierze (por. Kol 2, 7)</i>
XXVII	1 IV 2012	Kościoty lokalne	<i>Radujcie się zawsze w Panu (Flp 4, 4)</i>
XXVIII	23-28 VII 2013	Rio de Janeiro	<i>Idźcie i nauczajcie wszystkie narody! (por. Mt 28, 19)</i>
XXIX	13 IV 2014	Kościoty lokalne	<i>Błogosławieni ubodzy w duchu, albowiem do nich należy królestwo niebieskie (Mt 5, 3)</i>
XXX	29 III 2015	Kościoty lokalne	<i>Błogosławieni czystego serca, albowiem oni Boga oglądać będą (Mt 5, 8)</i>
XXXI	26-31 VII 2016	Kraków	<i>Błogosławieni miłosierni, albowiem oni miłosierdzia dostąpią (Mt 5, 7)</i>

Przegląd haseł Światowych Dni Młodzieży ukazuje, że sakrament chrztu nie był dotychczas tematem przewodnim. Również w treści orędzi i przemówień papieże raczej rzadko wprost wzmiankowali o tym podstawowym sakramencie inicjacji chrześcijańskiej. Niemniej jednak *implicite* jest on stale obecny, zwłaszcza u św. Jana Pawła II. Co więcej, kontekst bezpośrednich papieskich wypowiedzi na temat chrztu pozwala mówić o specyficznej duchowości chrzcielnej. Wyraża się ona w tym, że sakrament ten jest źródłem nowego życia i świętości, gdyż wszczepia w Chrystusa i Kościół. Ma to daleko idące konsekwencje w postaci zaangażowania w misyjne posłannictwo Kościoła.

Św. Jan Paweł II w orędziu na VIII Światowy Dzień Młodzieży, który odbył się w Denver w dniach 10-15 VIII 1993 r., wspominając dotychczasowe spotkania o charakterze międzynarodowym, podkreślił, że „nie mają być konwencjonalnym rytuałem, czyli wydarzeniem uzasadnionym przez cykliczne powtarzanie się; są one raczej odpowiedzią na głęboką potrzebę zrodzoną w sercu człowieka i znajdującą swój wyraz w życiu Kościoła pielgrzymującego i misyjnego”³. Toteż pragnieniem Ojca Świętego było, aby Światowe Dni Młodzieży stały się okazją do zatrzymania się i refleksji, „które pozwalają młodemu zastanowić się nad ich najgłębszymi pragnieniami, umocnić świadomość przynależności do Kościoła, a także wyznawać z coraz większą radością i odwagą wspólną wiarę w Chrystusa ukrzyżowanego i zmartwychwstałego”⁴.

Wielość poruszonych dotychczas przy tej okazji tematów można ująć w trzy grupy: więź z Chrystusem, tożsamość chrześcijanina jako członka Kościoła

³ JAN PAWEŁ II, *Dzieła zebrane*, t. IV: *Konstytucje apostolskie, listy „motu proprio” i bulle, orędzia na światowe dni*, Kraków 2007, s. 521.

⁴ Tamże.

oraz zaangażowanie ewangelizacyjne i misyjne. U ich podstaw jest przede wszystkim chrzest święty jako niewyczerpane źródło życia i świętości.

2. CHRZEST ŹRÓDŁEM NOWEGO ŻYCIA I ŚWIĘTOŚCI

Hasłem światowego spotkania młodzieży w Denver św. Jan Paweł II uczynił słowa Chrystusa z Ewangelii Janowej (10, 10): „Ja przyszedłem po to, aby owce miały życie i miały je w obfitości”, wskazując tym samym, że wiodącym tematem będzie kwestia życia.

W orędziu przygotowującym do tego spotkania papież napisał, że „w każdym języku tylko słowo «życie» w pełni wyraża to, czego najbardziej pragnie istota ludzka”. Jednak człowiek współczesny „nie jest zadowolony z życia, co znajduje odbicie w wielu współczesnych dziełach literackich i filmowych”. Szczególnie odczuwają to ludzie młodzi. Wchodzą oni bowiem w samodzielne życie, „które jawi im się jako swoista mozaika, złożona zarówno z fascynujących obietnic, jak i wielkich niewiadomych”⁵. Tymczasem propozycja Jezusa, zawarta w słowach hasła VIII Światowego Dnia Młodzieży, zaspokaja wszelkie pragnienia i oczekiwania ludzkiego serca. On bowiem przez łaskę chrztu daje pełnię życia, które jest w Bogu, stwórcy wszystkiego. Jak zaznacza papież, „dzięki łasce chrztu już teraz jesteśmy dziećmi Bożymi (por. 1 J 3, 1-2). Jezus wyszedł ludziom na spotkanie, uzdrawiał chorych i cierpiących, wypędzał złe duchy, wskrzeszał umarłych. Ofiarował samego siebie na krzyżu, a potem zmartwychwstał, objawiając się jako Pan życia, jako sprawca i źródło wiecznego życia”⁶. A zatem sakrament chrztu, który czyni każdego człowieka dzieckiem Bożym, daje mu dostęp do pełni życia w każdym jego wymiarze.

Temat ten papież rozwijał w swoich przemówieniach podczas spotkania w Denver; m.in. w homilii wygłoszonej podczas Mszy św. kończącej VIII Światowe Dni Młodzieży, którą celebrował 15 VIII 1993 r. w Cherry Creek State Park, św. Jan Paweł II nazwał je „świętem Życia”⁷.

Temat ten pośrednio powrócił w papieskiej refleksji kilka lat później przy okazji XII Światowych Dni Młodzieży, które odbywały się w Paryżu w dniach 19-24 VIII 1997 r. pod hasłem „Nauczycielu, gdzie mieszkasz? Chodźcie, a zobaczycie” (por. J 1, 38-39).

⁵ Tamże, s. 522.

⁶ Tamże.

⁷ *Jan Paweł II do młodzieży (1978-2005). Listy, orędzia, przemówienia, homilie*, Poznań 2005, s. 275.

Pisząc o charakterystycznym dla młodych ludzi entuzjazmie, z jakim poszukują oni prawdy i miłości, oraz o wierze chrześcijańskiej, która zaspokaja potrzeby ludzkiego serca, św. Jan Paweł II w swoim orędziu apelował, aby nie lękali się podążać za Chrystusem, zbliżyć się do Niego i wejść z Nim w zażyłość. Czyniąc aluzję do łaski chrztu świętego, napisał: „Nie bójcie się «nowego życia», które On wam ofiarowuje: On sam daje wam możliwość przyjęcia go i praktykowania z pomocą Jego łaski i dzięki darowi Jego Ducha”. Następnie dodał: „Odrzućcie powierzchowność i lęk! Rozpoznając w sobie «nowych» mężczyzn i kobiety, odrodzonych dzięki łasce chrztu, rozmawiajcie z Jezusem poprzez modlitwę i słuchanie słowa; doświadczajcie radości pojednania w sakramencie pokuty; przyjmujcie Ciało i Krew Chrystusa w Eucharystii; przyjmujcie Go i służcie Mu w braciach”⁸.

O chrzcie i dopełniającym go sakramencie bierzmowania św. Jan Paweł II mówił podczas czuwania modlitewnego na hipodromie Longchamp 23 VIII 1997 r. Wychodząc od bieżących czytań liturgicznych na święto św. Bartłomieja, skupił uwagę na słowach Jezusa adresowanych do Nikodema o potrzebie odrodzenia się z wody i Ducha (por. J 3, 5). Zaznaczył, że aby wejść do Królestwa Bożego, „trzeba się człowiekowi narodzić na nowo, nie według praw ciała, ale według Ducha. Chrzest jest właśnie sakramentem takich narodzin”⁹. Następnie w nawiązaniu do wypowiedzi św. Pawła Apostoła z Listu do Rzymian (6, 3-4) Ojciec Święty wyjaśniał symbolikę wody oraz obmycia, podkreślając zarazem, że „nie chodzi tutaj tylko o jakieś symboliczne zanurzenie w życiu Boga. Chrzest to konkretny i skuteczny znak zanurzenia w śmierci i zmartwychwstaniu Chrystusa”¹⁰. Chrzest jest więc udzieleniem daru życia i nieśmiertelności.

Papież zwrócił także uwagę na fakt, że przez chrzest dokonuje się usynowienie każdego człowieka w Chrystusie, a zarazem uwolnienie od grzechów: „Bóg uznaje was za swoje dzieci i przemienia wasze życie w historię miłości między wami a Nim. Upodabnia was do Chrystusa, abyście mogli wypełnić swoje osobiste powołanie. Przyszedł, aby zawrzeć z wami przymierze, i obdarza was swoim pokojem. Żyjecie odtąd jako dzieci światłości, świadomi, że zostaliście pojednani z Nim przez krzyż Zbawiciela”¹¹.

W dalszych słowach św. Jan Paweł II przypomniał, że chrzest jest „najpiękniejszym darem”, gdyż „już dzisiaj i na całą wieczność wprowadza nas

⁸ JAN PAWEŁ II, *Dzieła zebrane*, t. IV, s. 534.

⁹ *Jan Paweł II do młodzieży (1978-2005)*, s. 328.

¹⁰ Tamże.

¹¹ Tamże, s. 329.

w głąb Boga, w życie trynitarne”¹². Jest zatem łaską i oświeceniem, „odzieniem mocy i doskonałości”. Przez niego człowiek zyskuje przebaczenie grzechów i cieszy się ustawiczną obecnością Boga. „Chrzest jest znakiem, że Bóg towarzyszy nam w drodze, że upiększa nasze życie i przemienia naszą historię w historię świętą”¹³. A zatem jest narzędziem uświęcenia, skoro jednoczy człowieka z Bogiem, który jest niewyczerpanym źródłem świętości i łaski.

O chrzcie świętym i jego powiązaniu z bierzmowaniem uczył św. Jan Paweł II w orędziu na XIII Światowy Dzień Młodzieży w 1998 r. Znamienne jest bowiem to, że przeżywane w środowiskach lokalnych uroczystości Niedzieli Palmowej pomiędzy światowymi zgromadzeniami młodzieży w jakimś sensie kontynuują tematykę wyznaczaną przez *statio orbis* Światowych Dni Młodzieży, a zarazem przygotowują do następnych. Podobnie było w tym wypadku. Nawiązując do hasła przewodniego: „Duch Święty nauczy was wszystkiego” (por. J 14, 26), Ojciec Święty zauważył, że „tajemnica Pięćdziesiątnicy jako dar Ducha Świętego ofiarowany każdemu urzeczywistnia się w szczególny sposób w bierzmowaniu, które jest sakramentem chrześcijańskiego wzrastania i duchowej dojrzałości. Każdy wierny dostępuje w nim pogłębienia łaski chrzcielnej i zostaje w pełni włączony we wspólnotę mesjańską i apostołską, a zarazem «utwierdzony» w owej zażyłości z Ojcem i z Chrystusem, która czyni zeń świadka i uczestnika dzieła zbawienia”¹⁴.

Na temat uświęcającej roli Ducha Świętego we chrzcie papież pisał także w orędziu na kolejny Światowy Dzień Młodzieży (1999), również obchodzony w Kościołach lokalnych. Zgodnie z tematem orędzia: „Ojciec miłuje was” (por. J 16, 27), które było zarazem nawiązaniem do hasła kolejnego etapu przygotowań do Wielkiego Jubileuszu Roku 2000, niemało miejsca poświęcił Bogu Ojcu. Tym, który objawia nam Boga jako Ojca, jest Jezus Chrystus działający w mocy Ducha Świętego¹⁵.

Do kwestii świętości, u podstaw której jest chrzest święty, Papież Młodzieży powrócił w ostatnim swoim orędziu na XX Światowy Dzień Młodzieży, który odbył się w Kolonii w dniach 16-21 VIII 2005 r., już pod

¹² Tamże.

¹³ Tamże.

¹⁴ JAN PAWEŁ II, *Dzieła zebrane*, t. IV, s. 540.

¹⁵ „Dzięki Jego dziełu więź miłości, jaka istnieje w łonie Trójcy Świętej, zostaje przeniesiona na relację Ojca z odkupioną ludzkością: «Ojciec miłuje was!» A czyż można by pojąć tę tajemnicę miłości bez działania Ducha, którego Ojciec wylał na uczniów dzięki modlitwie Jezusa (por. J 14, 16)? Wcielenie Przedwiecznego Słowa w czasie oraz narodziny do wieczności tych, którzy zostają w Nie wszczępieni przez chrzest, byłyby nie do pomyślenia bez ożywiającego działania Ducha Świętego” (tamże, s. 544).

przewodnictwem Benedykta XVI. Na kilka miesięcy przed śmiercią Święty napisał, że chrzest jest podstawą różnych powołań w Kościele, zwłaszcza powołania do wyłącznej służby Bogu. „Lecz obok tych powołań do specjalnej konsekracji jest też powołanie właściwe dla każdego ochrzczonego: to także jest powołanie do wielkiego formatu codziennego życia chrześcijańskiego, które wyraża się w świętości (por. NMI 31)”¹⁶.

Także papież Benedykt XVI, kontynuując dzieło swego wielkiego poprzednika, w orędziu na XXIII Światowy Dzień Młodzieży 2008, zaplanowany w Sydney, poruszał tematykę chrztu, ujmując go jednak w związku z pozostałymi sakramentami inicjacji chrześcijańskiej. Podkreślając ich nierozzerwalny związek, nazwał je „duszą” i „życiowym oddechem właściwego życia chrześcijańskiego”¹⁷.

W dalszym ciągu swej refleksji papież pisał o chrzcie, bierzmowaniu i Eucharystii jako początku życia duchowego, którego dokonuje w człowieku Duch Święty. „Ta prawda o trzech sakramentach, które znajdują się u początku naszego bycia chrześcijanami, została być może zaniedbana w życiu wiary nie małej liczby chrześcijan, dla których stały się one gestami dokonanymi w przeszłości, bez rzeczywistego wpływu na dzień dzisiejszy, jak korzenie bez soków życia. Zdarza się, że przyjąwszy Bierzmowanie, wielu młodych oddala się od życia wiary. Są też i młodzi, którzy nawet nie przyjmują tego sakramentu. A przecież to poprzez sakramenty chrztu, bierzmowania i później, w sposób ciągły, Eucharystii, Duch Święty czyni nas dziećmi Ojca, braćmi Chrystusa, członkami swojego Kościoła, zdolnymi do prawdziwego świadectwa Ewangelii, doświadczającymi radości wiary” – pisał Benedykt XVI¹⁸. Następnie zaprosił do refleksji nad tajemnicą chrześcijańskiej inicjacji i jej zobowiązującym charakterem. „Kto przyjął sakramenty chrztu i Bierzmowania, niechaj pamięta, że stał się «świętynią Ducha»: Bóg w nim mieszka. Niech będzie zawsze świadom tego i niech sprawia, aby skarb, który jest w nim, przyniósł owoce świętości”¹⁹.

Zestawiając wybrane wypowiedzi zarówno św. Jana Pawła II, jak i Benedykta XVI nietrudno dostrzec spójność ich nauczania odnośnie do funda-

¹⁶ Tamże, s. 569. W tym kontekście, św. Jan Paweł II nawiązał do swojego listu *Novo millennio ineunte*, który jest jego duszpasterskim testamentem. Píše w nim wprost, że świętość jest „perspektywą, w którą winna być wpisana cała działalność duszpasterska” (nr 30). A w istocie jest ona „wysoką miarą zwyczajnego życia chrześcijańskiego” (NMI 31).

¹⁷ http://www.vatican.va/holy_father/benedict_xvi/messages/youth/documents/hf_ben-xvi_mes_20070720_youth_pl.html [dostęp: 03.01.2015].

¹⁸ Tamże.

¹⁹ Tamże.

mentalnej roli chrztu dla życia chrześcijańskiego i świętości. Tak samo jest, gdy chodzi o eklezjalną tożsamość chrześcijanina, jakiej nabywa on poprzez ten sakrament.

3. CHRZEST WSZCZEPIENIEM W CHRYSYDUSA I KOŚCIOŁ

Omawiając sakrament chrztu jako źródło uświęcenia, nie można zapominać, że wszczepia on w Chrystusa, a tym samym w Kościół jako Jego Mistyczne Ciało. To, oczywiście, znajduje wyraz w papieskich orędziach i innych wypowiedziach z okazji Światowych Dni Młodzieży.

Szczególnie mocno wyeksponował to św. Jan Paweł II w orędziu na V Światowy Dzień Młodzieży, obchodzony w 1990 r. w Kościołach lokalnych, pod hasłem wziętym z Ewangelii Janowej: „Ja jestem krzewem winnym, wy latoroślami” (15, 5). W nawiązaniu do tych słów papież zwrócił się apelem do młodzieży: „Młodzi ludzie, bądźcie żywymi latoroślami w Kościele, latoroślami, które przynoszą obfity owoc!” Od razu też przystąpił do wyjaśnienia, co oznacza „być żywą latoroślą w Kościele – winnicy”. Według niego, to „przede wszystkim pozostawać w żywej komunii z Chrystusem krzewem winnym”, gdyż „latorośle nie są samowystarczalne, lecz we wszystkim zależą od krzewu winnego, w nim znajdują źródło swego życia”²⁰.

Tym życiodajnym wszczępieniem w Chrystusa, które czyni każdego człowieka członkiem Kościoła, a zarazem daje mu udział w życiu łaski Bożej, jest chrzest święty. Ażeby być żywą latoroślą, to znaczy świadomym swej tożsamości członkiem Kościoła, a zarazem twórczo zaangażowanym w jego posłannictwo, należy więc rozwijać w sobie duchowość chrztu. Zwrócił na to uwagę papież, pisząc w orędziu: „[...] musicie żyć rzeczywistością chrztu, każdego dnia pogłębiając komunię z Chrystusem poprzez słuchanie Jego słowa i postępowanie zgodnie z nim, przez uczestnictwo w Eucharystii i przez sakrament pojednania, a także przez osobistą rozmowę z Nim na modlitwie”²¹.

Życie zatem rzeczywistością chrztu oznacza w praktyce uczynienie ze słowa Bożego normy życia, korzystanie z sakramentów, zwłaszcza Eucharystii i pokuty, jak również modlitwę, która na być „osobistą rozmową z Chrystusem”.

Przywołując nauczanie Soboru Watykańskiego II (por. AA 2), Ojciec Święty do tych implikacji chrztu dodał podejmowanie obowiązków we wspólnocie

²⁰ JAN PAWEŁ II, *Dzieła zebrane*, t. IV, s. 510.

²¹ Tamże.

Kościółu i w społeczeństwie. Z kontekstu wynika, że chodzi tu głównie o zaangażowanie o charakterze misyjnym, każdy bowiem z ochrzczonych uczestniczy w posłannictwie Chrystusa i Kościoła, który jest „komunią misyjną” i jako taka „potrzebuje wielu robotników” (por. Mt 20, 4).

Na odpowiedzialność za Kościół, a zwłaszcza jego ewangelizacyjno-misyjne posłannictwo, które jest konsekwencją chrztu świętego, zwrócił uwagę papież podczas spotkania z młodzieżą w Paryżu. W cytowanym przemówieniu podczas modlitewnego czuwania wieczornego na hipodromie Longchamp św. Jan Paweł II wypowiedział słowa, które zasługują na przytoczenie ich w większym fragmencie: „Macie żyć jako chrześcijanie pośród swoich braci. Przez chrzest Bóg daje nam matkę – Kościół, z którym razem wzrastamy duchowo, aby podążać drogą świętości. Ten sakrament włącza nas w pewną społeczność, czyni nas uczestnikami życia Kościoła i daje wam braci i siostry, których macie kochać, aby być «jednym w Chrystusie» (Ga 3, 18). W Kościele nie ma już granic; jesteśmy jednym solidarnym ludem, złożonym z wielu społeczności, różniących się kulturą, wrażliwością, sposobem postępowania, w komunii z biskupami, pasterzami owczarni. Ta jedność jest znakiem bogactwa i żywotności. Pośród tej różnorodności troszczcie się przede wszystkim o jedność i braterską łączność, dzięki którym możliwy jest harmonijny rozwój indywidualny i wzrost całej wspólnoty”²².

Jak ważne dla papieża było to przesłanie, zdaje się świadczyć fakt, iż w konkluzji homilii we Mszy Świętej na zakończenie XII Światowego Dnia Młodzieży w Paryżu raz jeszcze powiedział o odpowiedzialności za Kościół i jego misję: „Trwajcie w przebaczeniu i pojednaniu. Dawajcie świadectwo o Ewangelii! Jako aktywni i odpowiedzialni członkowie Kościoła bądźcie uczniami i świadkami Chrystusa, który objawia Ojca, trwajcie w jedności Ducha, który daje życie!”²³.

Podobnie jak św. Jan Paweł II tak również papież Benedykt XVI tajemnicę chrztu świętego rozpatrywał w ścisłym związku z bierzmowaniem i Eucharystią. Te bowiem rzeczywistości, nie bez racji zaliczane do sakramentów inicjacji chrześcijańskiej, ściśle są ze sobą powiązane nie tylko w odniesieniu do tego, kto je przyjmuje, ale także względem Kościoła.

Papież wspominał o tym w orędziu na XXIII Światowy Dzień Młodzieży, które zapowiadało spotkanie w Sydney w dniach 15-20 VII 2008 r. Czytamy tam między innymi, że przez chrzest stajemy się członkami Kościoła, nato-

²² *Jan Paweł II do młodzieży (1978-2005)*, s. 330.

²³ Tamże, s. 337.

miast dopełniające go „bierzmowanie daje nam specjalną siłę, aby świadczyć i chwalić Boga całym naszym życiem (por. Rz 12, 1); czyni nas wewnętrznie świadomymi naszej przynależności do Kościoła, Ciała Chrystusa, którego wszyscy jesteśmy żywymi członkami, solidarni jedni z drugimi (por. 1 Kor 12, 12-25). Pozwalając się prowadzić Duchowi Świętemu, każdy ochrzczony może wnieść własny wkład w budowanie Kościoła dzięki charyzmatom, jakie On daje, gdyż «każdemu objawia się Duch dla wspólnego dobra» (1 Kor 12, 7)»²⁴.

Te słowa uzasadniają zapowiedź zbiorowego odnowienia przyrzeczeń chrztu świętego i bierzmowania, jakie miało dokonać się podczas lipcowego spotkania w Sydney.

Na ścisły związek sakramentów inicjacji chrześcijańskiej w odniesieniu do Kościoła zwrócił uwagę Benedykt XVI między innymi podczas Mszy Świętej, kończącej XXIII Światowe Dni Młodzieży na hipodromie Randwick w Sydney dnia 20 VII 2008 r., podczas której udzielił sakramentu bierzmowania pewnej grupie młodzieży. Zanim to nastąpiło, w homilii zaznaczył, że ci, którzy zostaną bierzmowani, otrzymają „pieczęć” daru Ducha Świętego i zostaną posłani, by byli świadkami Chrystusa. „Co to znaczy otrzymać «pieczęć» Ducha Świętego? – pytał retorycznie. – Znaczy otrzymać trwałe znamię, ulec nieodwracalnej przemianie, stać się nowym stworzeniem. Dla tych, którzy ten dar otrzymali, nic nie może być już takie jak przedtem! Być «ochrzczonym» w jednym Duchu znaczy być rozpalonym Bożą miłością. Być «napojonym» Duchem (por. 1 Kor 12, 13) – znaczy być pokrzepionym pięknem zamysłu Pana w stosunku do nas i świata i samemu stać się duchowym pokrzepieniem dla innych. Być naznaczonym «pieczęcią Ducha» – to znaczy nie bać się stawać po stronie Chrystusa pozwalając, by prawda Ewangelii przeniknęła nasz sposób widzenia, myślenia i działania, kiedy pracujemy dla zwycięstwa cywilizacji miłości»²⁵.

O ścisłym związku sakramentów inicjacji chrześcijańskiej w odniesieniu do rzeczywistości Kościoła możemy przeczytać między innymi w orędziu Benedykta XVI na XXIV Światowy Dzień Młodzieży, obchodzony w 2009 r. Pisze on: „Jak wiecie, szczytem i centrum życia i misji każdego wierzącego i każdej wspólnoty chrześcijańskiej jest Eucharystia, sakrament zbawienia, w którym Chrystus staje się obecny i daje jako pokarm duchowy na życie wieczne swoje Ciało i Krew. Tajemnica rzeczywiście niewypowiedziana!

²⁴ http://www.vatican.va/holy_father/benedict_xvi/messages/youth/documents/hf_ben-xvi_mes_20070720_youth_pl.html [dostęp: 03.01.2015].

²⁵ http://realaudio.opoka.org.pl:8080/ramgen/RVaudycje/2008/07/20080720_australia1.rm [dostęp: 03.01.2015].

Wokół Eucharystii rodzi się i wzrasta Kościół, wielka rodzina chrześcijan, w którą wchodzi się poprzez chrzest i odnawia nieustannie dzięki sakramentowi Pojednania. Ochrzczeni następnie, poprzez Bierzmowanie, zostają utwierdzeni przez Ducha Świętego, aby żyć jako prawdziwi przyjaciele i świadkowie Chrystusa [...]”²⁶.

Temat wkorzenia chrześcijanina w Chrystusa i Kościół poprzez sakramenty inicjacji chrześcijańskiej, zwłaszcza przez chrzest, powrócił w orędziu na XXIV Światowy Dzień Młodzieży, który był obchodzony z udziałem Benedykta XVI w dniach 15-21 VIII 2011 r. w Madrycie. Nawiązując do hasła: „Zakorzeni i zbudowani na Chrystusie, mocni w wierze” (por. Kol 2, 7), papież napisał, że „[...] nasza osobista wiara w Chrystusa, zrodzona w dialogu z Nim, złączona jest z wiarą Kościoła – nie jesteśmy wierzącymi samotnie, lecz przez chrzest jesteśmy członkami tej wielkiej rodziny, i to właśnie wiara wyznawana przez Kościół daje pewność naszej osobistej wierze”. Należy zatem dziękować Bogu za dar Kościoła, gdyż „on pozwala nam postępować w pewności wiary, która daje nam prawdziwe życie (por. J 20, 31)”²⁷. Na potwierdzenie tej tezy papież odwoływał się do historii Kościoła, która daje liczne dowody na to, jak święci i męczennicy czerpali siłę z wiary wyznawanej w jedności z Kościołem, którego członkami stali się przez chrzest święty.

4. APOSTOLSTWO KONSEKWENCJĄ CHRZTU ŚWIĘTEGO

Ponieważ Kościół – jak zauważył św. Jan Paweł II w orędziu na V Światowy Dzień Młodzieży 1990 r., jest „komunią organiczną, w której każdy ma własne miejsce i własne zadanie”, dlatego ludzie młodzi mogą i powinni angażować się w jego życie. Papież, zwracając się do młodych, przypominał, że to ich miejsce w Kościele jest bardzo ważne. Jak zaznaczył, chodzi zwłaszcza o ewangelizację, która „potrzebuje was w sposób szczególny, potrzebuje waszej energii, waszej autentyczności, waszej pełnej entuzjazmu woli wzrastania, świeżości waszej wiary”²⁸.

Nawiązując do wydanej dwa lata wcześniej adhortacji *Christifideles laici* o roli świeckich w Kościele i świecie (nr 16), Ojciec Święty wzywał młodych:

²⁶ http://www.opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/benedykt_xvi/przemowienia/sdm2009-or_22022009.html [dostęp: 03.01.2015].

²⁷ http://www.opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/benedykt_xvi/przemowienia/sdm_madryt_kbo_06082010.html [dostęp: 03.01.2015].

²⁸ *Dzieła zebrane*, t. IV, s. 510.

„Z hojnością właściwą młodości i bez zastrzeżeń oddajcie w służbę Kościołowi wasze młode talenty. Zajmijcie w nim własne miejsce – tych, którzy są nie tylko przedmiotem troski duszpasterskiej, ale nade wszystko aktywnymi uczestnikami jego misji. Kościół należy do was, więcej – wy jesteście Kościołem! Kościół ze swej strony ma wam, młodym, wiele do ofiarowania”²⁹.

Dla ochrzczonych uprzywilejowanym miejscem zarówno angażowania się w życie Kościoła-Bożej Winnicy, jak i odkrywania jego tajemnicy, są – według papieża – stowarzyszenia, ruchy i różne młodzieżowe wspólnoty kościelne. Ze względu na ich liczebność i dynamikę mówi się o „nowej epoce zrzeszeń” w Kościele (por. ChL 29). Święty widzi w nich „ogromne bogactwo i cenny dar Ducha Świętego, który należy przyjąć z wdzięcznością”. Konsekwencją chrztu świętego jest więc włączenie się w te charyzmatyczne struktury Kościoła. Oprócz tego potrzeba ewangelicznego radykalizmu na drodze powołania kapłańskiego i zakonnego. Przy okazji papież wspominał o powołaniu świeckich prowadzących w świecie życie konsekrowane, czyli o instytutach świeckich.

Do tematu zaangażowania młodzieży w ewangeliczno-misyjne posłannictwo Kościoła św. Jan Paweł II powrócił dwa lata później w orędziu na VII Światowy Dzień Młodzieży, który w roku 1992 przeżywany był w parafiach i wspólnotach lokalnych. Jego hasłem były słowa: „Idźcie na cały świat i głoscie Ewangelię” (Mk 16, 15), które nawiązywały do tematyki podejmowanej w ramach poprzedniego Światowego Dnia Młodzieży, obchodzonego w dniach 10-15 VIII 1991 r. na Jasnej Górze. Skoro bowiem udzielony we chrzcie świętym dar Ducha Świętego czyni człowieka dzieckiem Bożym, to tym samym pobudza go do ewangelizacji. „W chrześcijańskim powołaniu mieści się bowiem również misja” – stwierdził papież³⁰. W ten sposób nawiązał do soborowego dekretu *Ad gentes* o działalności misyjnej Kościoła, w którym czytamy, że „Kościół z natury jest wspólnotą misyjną” (nr 2). Oznacza to, że jest on nieustannie zwrócony ku misyjnemu zadaniu, jakie otrzymał od Ducha Świętego w dniu Zielonych Świąt. Wskutek tego również powołanie chrześcijańskie jest ukierunkowane na apostołat, zwłaszcza na ewangelizację i misję – uczył papież w omawianym tu orędziu. Wobec tego „Chrystus wzywa każdego ochrzczonego, aby stał się Jego apostołem we własnym środowisku i w świecie”³¹.

Kontynuację tej myśli znajdujemy w orędziu przygotowującym do Światowego Dnia Młodzieży w Manili na Filipinach, który odbył się w dniach 10-15

²⁹ Tamże.

³⁰ Tamże, s. 516.

³¹ Tamże, s. 517.

I 1995 r. Jego tematem przewodnim papież uczynił słowa: „Jak Ojciec mnie posłał, tak i Ja was posyłam” (J 20, 21). W orędziu tym, po nakreśleniu panoramy dotychczas odbytych światowych spotkań z młodzieżą, Ojciec Święty zauważył, że „raz jeszcze młodzi całego świata gromadzą się na wezwanie Jezusa Chrystusa, który jest centrum naszego życia, korzeniem naszej wiary, uzasadnieniem naszej nadziei i źródłem naszej miłości. Przez Niego powołani, młodzi całego świata zastanawiają się nad swoim udziałem w nowej ewangelizacji, która jest kontynuacją misji powierzonej apostołom i w której powinni uczestniczyć każdy chrześcijanin na mocy chrztu i przynależności do wspólnoty Kościoła”³².

Znamienne w tych słowach jest podkreślenie nie tylko zobowiązania do dzieła ewangelizacji, jakie spoczywa na każdym wierzącym w Chrystusa, ale także źródła tego zobowiązania, jakim jest chrzest święty.

W dalszym ciągu swoich rozważań Jan Paweł II zaznaczył, że Pascha, jako centralna tajemnica naszej wiary, jest źródłem powołania i wysiłku misyjnego całego Kościoła. Uczestniczymy zaś w niej poprzez łaskę chrztu świętego, który każdego, kto go przyjmuje, czyni nowym człowiekiem. Stąd płynie imperatyw, jaki papież wyraził w słowach: „Musimy stać się nowymi ludźmi, odrzucając starego człowieka, którego nosimy w sobie, i pozwolić, by do głębi odnowiła nas moc Ducha Pańskiego. Każdy z nas jest posłany do świata, zwłaszcza do swoich rówieśników, aby świadectwem życia i czynów głosić ewangeliczne orędzie pojednania i pokoju” (nr 5).

O potrzebie apostolskiego zaangażowania w Kościele jako konsekwencji chrztu świętego św. Jan Paweł II mówił także podczas spotkania z młodzieżą diecezji rzymskiej w Niedzielę Palmową dnia 5 IV 2001 r. Na zakończenie przemówienia powiedział między innymi: „Nie lękajcie się, młodzi strażnicy poranka nowego tysiąclecia, podejmować swoich zobowiązań misyjnych, które wypływają z waszego chrztu i bierzmowania. Jeśli zaś Chrystus wzywa was, byście służyli Mu z jeszcze większym oddaniem przez kapłaństwo lub szczególną konsekrację, ofiarnie idźcie za Nim”³³.

Jeszcze raz o znaczeniu chrztu jako źródle odpowiedzialności za apostolską misję Kościoła Święty pisał w orędziu przygotowującym XXVII Światowy Dzień Młodzieży, zwołany na 23-28 VII 2002 r. do Toronto. Rozważając temat przewodni, zaczerpnięty ze słów Jezusa: „Wy jesteście solą ziemi, wy jesteście światłem świata” (por. Mt 5, 13-14), papież tłumaczył, że to „bycie solą”,

³² Tamże, s. 526.

³³ http://www.opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/jan_pawel_ii/przemowienia/sdm16_05042001.html [dostęp: 03.01.2015].

która służy do przyprawiania pożywienia i dodawania mu smaku, „ma nam przypominać, że przez chrzest cała nasza istota została głęboko przemieniona, ponieważ została «przyprawiona» nowym życiem pochodzącym od Chrystusa (por. Rz 6, 4). Solą, dzięki której tożsamość chrześcijańska nie traci swojej natury, nawet w środowisku mocno zlaicyzowanym, jest łaska chrztu, która nas odrodziła i sprawiła, że żyjemy w Chrystusie i jesteśmy w stanie podjąć Jego wezwanie [...]”³⁴.

Temat apostołskiego zaangażowania młodych jako konsekwencji przyjęcia chrztu podejmowali następcy św. Jana Pawła II.

Papież Benedykt XVI pisał o tym w orędziu na Światowy Dzień Młodzieży 2009, który obchodzony był w parafiach pod hasłem „Złożyliśmy nadzieję w Bogu żywym” (1 Tm 4, 10). Zgromadzenie to odbywało się w Roku św. Pawła Apostoła, dlatego papież jego osobę dał za przykład, stwierdzając, że po niezwykłym spotkaniu z Chrystusem pod Damaszkiem (por. Dz 9, 3-5) i przyjęciu chrztu, życie Szawła radykalnie się zmieniło. Stał się apostołem Ewangelii, gdyż „na drodze do Damaszku został wewnętrznie przemieniony przez Miłość Bożą spotkaną w osobie Jezusa Chrystusa. [...] Z prześladowcy stał się więc świadkiem i misjonarzem; zakładał wspólnoty chrześcijańskie w Azji Mniejszej i w Grecji, przemierzając tysiące kilometrów i stawiając czoła wszelkiego rodzaju trudom, aż po męczeństwo w Rzymie. Wszystko z miłości do Jezusa”³⁵.

Do tego tematu Benedykt XVI powrócił w orędziu na jubileuszowy, XXV Światowy Dzień Młodzieży w roku 2010, który również obchodzony był w Kościołach lokalnych pod hasłem: „Nauczycielu dobry, co mam czynić, aby osiągnąć życie wieczne?” (Mk 10, 17). Z całego głębokiego rozważania fragmentu Ewangelii o spotkaniu Jezusa z młodzieńcem – ulubionej perykopy św. Jana Pawła II – na uwagę zasługują słowa: „Na przykładzie wielu uczniów Chrystusa, również wy, drodzy przyjaciele, przyjmijcie z radością zaproszenie do naśladowania Chrystusa, aby żyć intensywnie i owocnie na tym świecie. Poprzez Chrzest, istotnie, wzywa On każdego do naśladowania Go w konkretnych dziełach, do miłowania Go ponad wszelkie rzeczy i do służenia Mu w braciach”. Apelując o to, zaznaczył jednocześnie, że Chrystus stale powo-

³⁴ *Dzieła zebrane*, t. IV, s. 557.

³⁵ http://www.opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/benedykt_xvi/przemowienia/sdm2009-or_22022009.html [dostęp: 03.01.2015].

łuże do służby w Kościele. On „nie męczy się nigdy, aby kierować swe spojrzenie miłości i wzywać do bycia Jego uczniami”³⁶.

Również przygotowując młodzież do spotkania w Rio de Janeiro, które miało miejsce w dniach 23-28 VII 2013 r. w ramach XXVIII Światowego Dnia Młodzieży z udziałem papieża Franciszka, obchodzonego pod hasłem: „Idźcie więc i nauczajcie wszystkie narody” (Mt 28, 19), Benedykt XVI pisał w swoim orędziu o konieczności podejmowania dzieła nowej ewangelizacji, która wyrasta ze chrztu i do chrztu prowadzi. W nawiązaniu do nakazu Chrystusa, zawartego w hasle tegorocznego Światowego Dnia Młodzieży, napisał, że „środki, jakimi dysponujemy, aby «nauczać», to głównie chrzest i katecheza”. Wobec tego papież kazał młodzieży postawić sobie śmiałe pytanie: „Czy miałem odwagę zaproponować chrzest młodym, którzy go jeszcze nie otrzymali? Czy zaprosiłem kogoś, by podążał drogą odkrycia wiary chrześcijańskiej?”³⁷.

Ewangelizacja wychodzi zawsze od spotkania z Panem Jezusem, którego otrzymaliśmy na chrzcie świętym i zarazem jest prowadzeniem innych do spotkania z Nim, aby zostali przez Niego „zdobyci”. „Im bardziej znamy Chrystusa, tym bardziej pragniemy Go głosić. Im więcej z Nim rozmawiamy, tym bardziej pragniemy o Nim mówić. Im bardziej jesteśmy przez Niego zdobyci, tym bardziej chcemy innych prowadzić do Niego. Przez chrzest, który rodzi nas do nowego życia, zamieszkuje w nas Duch Święty oraz rozpala nasz umysł i nasze serce: to On prowadzi nas do poznania Boga i do nawiązywania coraz głębszej przyjaźni z Chrystusem” – napisał Benedykt XVI³⁸.

Z zebranych tu refleksji na temat chrztu wynika, że jako źródło łaski i mocy Ducha Świętego, uzdalnia on chrześcijanina do ewangelizacji, to jest do dawania słowem i życiem świadectwa o osobistym doświadczeniu Chrystusa.

*

Papież Benedykt XVI, w orędziu na jubileuszowy – XXV Światowy Dzień Młodzieży w roku 2010, dokonując między innymi krótkiego podsumowania dotychczasowych wydarzeń tego typu, przypomniał, że zapoczątkował je św. Jan Paweł II. Przy okazji zauważył, że „była to prorocza inicjatywa, która przyniosła obfite owoce, pozwalając nowym pokoleniom chrześcijan spotykać

³⁶ http://www.opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/benedykt_xvi/przemowienia/sdm2010_2202-2010.html [dostęp: 03.01.2015].

³⁷ http://www.vatican.va/holy_father/benedict_xvi/messages/youth/documents/hf_ben-xvi_mes_20121018_youth_pl.html [dostęp: 03.01.2015].

³⁸ Tamże.

się, słuchać Słowa Bożego, odkrywać piękno Kościoła i przeżywać mocne doświadczenia wiary, które doprowadziły wielu do decyzji całkowitego oddania się Chrystusowi”³⁹.

Jednym z ważnych tematów, jakie przewijały się w rozważaniach związanych z tymi spotkaniami, był sakrament chrztu świętego. W świetle papieskich wypowiedzi, jest on u podstaw chrześcijańskiej tożsamości i działania. Zakorzenia bowiem w Chrystusie i Kościele, dlatego też zobowiązuje do nieustannego podejmowania apostołstwa we współczesnym świecie. I jest to szczególne zadanie ludzi młodych.

DUCHOWOŚĆ CHRZTU WEDŁUG PAPIESKICH ORĘDZI I PRZEMÓWIEN NA ŚWIATOWYCH DNIACH MŁODZIEŻY

Streszczenie

W 1985 r. Ojciec święty Jan Paweł II zainicjował Światowe Dni Młodzieży, świętowane następnie co roku w Kościele lokalnym (parafie i wspólnoty) lub w różnych wielkich miastach (Rzym, Buenos Aires, Częstochowa, Denver, Paryż itd.) Jego następca, papież Benedykt XVI napisał o tych spotkaniach, że były one „proroczą inicjatywą, która przyniosła obfite owoce” i pozwoliły młodym ludziom pogłębić wiarę. Wśród wielu tematów podjętych podczas owych Dni jest – choć nie *expressis verbis* – obecny temat sakramentu chrztu jako podstawy wiary chrześcijańskiej i źródło posłannictwa apostołskiego. Na tym nauczaniu można budować całą duchowość chrztu.

Słowa kluczowe: chrzest, Światowe Dni Młodzieży, papież, wiara, ewangelizacja.

³⁹ http://www.opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/benedykt_xvi/przemowienia/sdm2010_2202-2010.html [dostęp: 03.01.2015].